

FIȘA DISCIPLINEI
ANUL UNIVERSITAR 2024-2025

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Spiritualitate ortodoxă: Ascetica și Mistica II	2.2 Cod disciplină	OLR2227
2.3 Titularul activităților de curs	(IPS) Prof. Univ. Dr. Ioan (Andrei) Andreicuț		
2.4 Titularul activităților de seminar	(PS) Conf. Univ. Dr. Benedict (Valentin-Cosmin) Vesa		
2.5 Anul de studiu	IV	2.6 Semestrul	7
2.7 Tipul de evaluare	E/C/VP	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					16
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					45
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual	83				
3.8 Total ore din planul de învățământ	42				
3.9 Total ore pe semestru	125				
3.10 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul.
4.2 de competențe	• Nu este cazul.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Sală dotată cu videoproiector, sistem de sonorizare pentru audiții și laptop
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Sală dotată cu videoproiector, sistem de sonorizare pentru audiții și laptop

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Forța de a creiona și impune în spațiul public a unei viziuni sănătoase, dinamice și coerente despre Dumnezeu, lume și mecanismele societății contemporane; • Competența suportului duhovnicesc al oamenilor aflați în criză sufletească sau în derută existențială; • Competența de a forma duhovnicește pe membrii diverselor comunități sociale (parohia, școala, centre sociale, și alte tipuri de comunități); • Capacitatea de a lectura și a discerne din punct de vedere spiritual problemele cu care se confruntă societatea contemporană și a oferi soluții viabile și de durată; • Competența de a identifica mecanismele de fortificare a dorinței oamenilor de a-și schimba în bine viața, de a adera la autenticele valori, de a-și remodela destinul în funcție de principiile constructive ale spiritualității creștine; • Competența de a-i exersa pe credincioși în slujirea semenilor, în viața de comuniune și în mărturia creștină (slujirea socială); • Capacitatea de a identifica valorile spirituale și sociale inspirate de atitudinea ecumenică a Bisericii creștine.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Formarea capacităților și a atitudinilor de investigare a realităților spirituale concrete ale lumii de astăzi și contactul cu științele formativ-educative: psihologia, pedagogia, sociologia; • Capacitatea de a dialoga coerent și generos cu științele umane complementare: antropologia teologică și tehnicile de <i>counseling</i>. • Formarea unei atitudini epistemice deschise și curajoase în universul existenței duhovnicești.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Studiarea experienței spirituale ca și conținut al Teologiei prin aprofundarea unor teme de Teologie Spirituală Fundamentală prin intermediul unor texte propuse, care vizează maturizarea capacității de evaluare critică a diverselor „teologii” ale experiențelor creștine în scopul exersării unui discernământ spiritual echilibrat.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Plasarea Teologiei spirituale în spațiul teologiei academice (inter/intradisciplinarietà); • Prezentarea unor noțiuni de metodologie teologică cu un accent pe aspectele specifice teologiei spirituale pentru dobândirea unor aptitudini necesare cercetării în câmpul teologiei spirituale; • Prezentarea unor teme de teologie fundamentală cu scopul de a favoriza dezvoltarea capacității de valorizare critică a teologiei experiențelor spirituale (discernământ pastoral și spiritual); • Prezentarea unor personaje reprezentative din câmpul teologiei spirituale, urmată de analiza unor pasaje de teologie spirituală.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
8.1.1 Păcat și patimă – patologia omului căzut (patogenia, semiologia și nosografia patimilor)	<ul style="list-style-type: none"> • Lecții frontale; • Analiza de texte; • Dezbateri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza pe texte patristice și literare. • Vizionarea de filme duhovnicești. • Colocviu pe teme spirituale.
8.1.2 Patimi dominante astăzi – trupul și banul	<ul style="list-style-type: none"> • Lecții frontale; 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza pe texte patristice și literare.

	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza de texte; • Dezbateri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vizionarea de filme duhovnicești. • Colocviu pe teme spirituale.
8.1.3 Pocăința – mijlocul de tămăduire al patimilor	<ul style="list-style-type: none"> • Lecții frontale; • Analiza de texte; • Dezbateri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza pe texte patristice și literare. • Vizionarea de filme duhovnicești. • Colocviu pe teme spirituale.
8.1.4 Duhovnicul – artizanul pocăinței	<ul style="list-style-type: none"> • Lecții frontale; • Analiza de texte; • Dezbateri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza pe texte patristice și literare. • Vizionarea de filme duhovnicești. • Colocviu pe teme spirituale.
8.1.5 Răstignire și unire cu Hristos – Ascetica și mistica	<ul style="list-style-type: none"> • Lecții frontale; • Analiza de texte; • Dezbateri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza pe texte patristice și literare. • Vizionarea de filme duhovnicești. • Colocviu pe teme spirituale.
8.1.6 Pocăința ne pregătește pentru ospățul credinței	<ul style="list-style-type: none"> • Lecții frontale; • Analiza de texte; • Dezbateri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza pe texte patristice și literare. • Vizionarea de filme duhovnicești. • Colocviu pe teme spirituale.
8.1.7 Hristos este ținta preocupărilor spirituale	<ul style="list-style-type: none"> • Lecții frontale; • Analiza de texte; • Dezbateri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza pe texte patristice și literare. • Vizionarea de filme duhovnicești. • Colocviu pe teme spirituale.
8.1.8 Colecția filocalică – mărturie a felului cum se poate omul curăța, lumina și desăvârși, adică cum se poate uni cu Hristos	<ul style="list-style-type: none"> • Lecții frontale; • Analiza de texte; • Dezbateri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza pe texte patristice și literare. • Vizionarea de filme duhovnicești. • Colocviu pe teme spirituale.
8.1.9 Filocalia românească și influența ei binefăcătoare asupra vieții duhovnicești din țara noastră	<ul style="list-style-type: none"> • Lecții frontale; • Analiza de texte; • Dezbateri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza pe texte patristice și literare. • Vizionarea de filme duhovnicești. • Colocviu pe teme spirituale.
8.1.10 Spiritualitatea athonită și influența ei binefăcătoare asupra vieții spirituale a lumii – Sfântul Siluan Athonitul	<ul style="list-style-type: none"> • Lecții frontale; • Analiza de texte; • Dezbateri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza pe texte patristice și literare. • Vizionarea de filme duhovnicești. • Colocviu pe teme spirituale.
8.1.11 Părinți duhovnicești contemporani din lumea ortodoxă	<ul style="list-style-type: none"> • Lecții frontale; • Analiza de texte; • Dezbateri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza pe texte patristice și literare. • Vizionarea de filme duhovnicești. • Colocviu pe teme spirituale.

8.1.12 Părinți duhovnicești din spațiul românesc	<ul style="list-style-type: none"> • Lecții frontale; • Analiza de texte; • Dezbateri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza pe texte patristice și literare. • Vizionarea de filme duhovnicești. • Colocviu pe teme spirituale.
Bibliografie <ul style="list-style-type: none"> • Andrei, Episcopul Alba Iuliei, <i>Spovedanie și comuniune</i>, Reîntregirea, Alba Iulia, 1998. • Idem, <i>Dinamica despătimirii</i>, Reîntregirea, Alba Iulia, 2001. • Agapie Criteanul, <i>Mântuirea păcătoșilor</i>, București, 1939. • Alfons Rodriguez, <i>Calea desăvârșirii creștinești</i>, vol. IV, Oradea, 1936. • Arseniev Nicholas, <i>Misticism and the Eastern Church</i>, New York: St. Vladimir Seminary Press, 1979. • Fericitul Augustin, <i>Confessiones</i>, P.S.B. 64, București, 1985. • Bădiliță, Cristian, <i>Pe viu despre Părinții Bisericii</i>, Humanitas, București, 2003. • Bunge, Gabriel, <i>Practica rugăciunii personale după Sfinții Părinți sau „Comoara in vase de lut”</i>, ed. a II-a, trad. și cuvânt înainte diac. Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2001. • Idem <i>Părintele duhovnicesc și gnoza creștină după avva Evagrie Ponticul</i>, studii M. O’Laughlin, trad. diac. Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2000. • Cabasila, Nicolae, <i>Despre viața lui Hristos</i>, Editura Arhiepiscopiei Bucureștilor, 1989. • Crainic, Nichifor, <i>Sfințenia – împlinirea umanului</i>, Trinitas, Iași, 1993. • Idem, <i>Nostalgia paradisului</i>, ediție cu un studiu introductiv de Dumitru Stăniloae, postfață și note de Magda Ursache și Petru Ursache, fișă bibliografică de Alexandru Cojan, Moldova, Iași, 1994. • Evdokimov, Paul, <i>Cunoașterea lui Dumnezeu în tradiția răsăriteană</i>, trad. pr. V. Răducă, Christiana, București, 1995. • Felea, Ilarion, <i>Religia iubirii</i>, Arad, 1946. • <i>Filocalia sfințelor nevoițe ale desăvârșirii</i> (vol. 1-12). • Golitzin, Alexander, <i>Mistagogia – experiența lui Dumnezeu în Ortodoxie</i>, Deisis, Sibiu, 1998. • Sfântul Grigorie de Nyssa, <i>Viața lui Moise</i>, PSB 29, București, 1982. • Hausherr, Irenée, <i>Paternitatea și îndrumarea duhovnicească în Răsăritul creștin</i>, Deisis, Sibiu, 1999. • Lossky, Vladimir, <i>După chipul și asemănarea lui Dumnezeu</i>, Humanitas, București, 1998. • Idem, <i>Vederea lui Dumnezeu</i>, Deisis, Sibiu, 1995. • Idem, <i>Teologia mistică a Bisericii de Răsărit</i>, Anastasia, București, 1992. • Mantzaridis, Georgios, <i>Morala Creștină</i>, Vol. II, Bizantină, București, 2006. • Meyendorff, Jean, <i>Sfântul Grigorie Palamas și mistica ortodoxă</i>, Enciclopedică, București, 1995. • Mladin, Mitr. Nicolae; Bucevshi, Orest; Pavel, Constantin; Todoran, Izidor, <i>Teologia morală ortodoxă</i>, vol. I, EIBMBOR, București, 1979. • <i>Patericul egiptean</i>, Alba Iulia, 1990. • <i>Patericul Lavrei Pecerska</i>, Anastasia, București, 1995. • <i>Matericul</i>, Editura Anastasia, 1995. • <i>Patericul Athonit</i>, Editura Anastasia, 1995. • Špidlik, Tomáš, <i>Spiritualitatea Răsăritului creștin. I. Manual sistematic</i>, Deisis, Sibiu, 1997. • Idem, <i>Spiritualitatea Răsăritului creștin. II. Rugăciunea</i>, Deisis, Sibiu, 1998. • Idem, <i>Spiritualitatea Răsăritului creștin. III. Monahismul</i>, Deisis, Sibiu, 2000. • Idem, <i>Spiritualitatea Răsăritului creștin. IV. Omul și destinul său în filosofia religioasă rusă</i>, Deisis, Sibiu, 2002. • Idem, <i>Marii mistici ruși</i>, ed. Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 1997. • Idem, <i>Izvoarele luminii. Tratat de spiritualitate</i>, ed. a II-a, Ars Longa, Iași, 2001. • Stăniloae, Dumitru, <i>Chipul nemuritor al lui Dumnezeu</i>, vol. I-II, Cristal, București, 1995. • Idem, <i>Ascetica și mistica</i>, Casa Cărții de Știință, Cluj, 1993. • Idem, <i>Iisus Hristos sau restaurarea omului</i>, Omniscop, Craiova, 1993 • Idem, <i>Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt</i>, Deisis, Sibiu, 1995. • Idem, <i>Spiritualitatea ortodoxă. Ascetica și mistica</i>, EIBMBOR, București, 1992. • Idem, <i>Iisus Hristos, Lumina lumii și îndumnezeirea omului</i>, Anastasia, 1993. 		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Teologia spirituală în învățământul teologic academic.	<ul style="list-style-type: none"> • Lecții frontale și seminariale; • Analiză de texte spirituale din literatura universală. 	Obiective: <ul style="list-style-type: none"> • Plasarea Teologiei spirituale în spațiul teologiei academice (inter/intradisciplinaritate); • Prezentarea unor noțiuni de metodologie teologică cu un accent pe aspectele specifice teologiei spirituale pentru
Metodologia de cercetare în teologia spirituală – instrumentele necesare pentru studiul teologiei spirituale.		
Teme de teologie spirituală fundamentală.		
Teme propuse:		

<ol style="list-style-type: none"> 1. Patima fumatului, alcoolului și sexului; 2. Părintele Paisie Olaru și Părintele Paisie Aghioritul; 3. Granița dintre strictul necesar și lăcomia de avere; 4. Inechitatea socială și milostenia creștină; 5. Mari duhovnici din literatura dostoevskiană; 6. Puterea „seducătoare” a ortodoxiei într-o lume secularizată; 7. Răsfrângerea preocupărilor spirituale ale Părintelui Rafail Noica în viața duhovnicească a românilor; 8. Nuanțe ale vieții duhovnicești la Părintele Cleopa Ilie și Arsenie Papacioc în cadrul aceleiași spiritualități; 9. Discernământul spiritual și consilierea psihologică; 10. Spiritualitatea Ortodoxă și spiritualitatea orientală în societatea contemporană; 11. Spiritualitatea creștină și formarea spirituală în secolul XXI; 12. Spiritualitatea creștină și spiritualitățile profane. 		<p>dobândirea unor aptitudini necesare cercetării în câmpul teologiei spirituale;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea unor teme de teologie fundamentală cu scopul de a favoriza dezvoltarea capacității de valorizare critică a teologiei experiențelor spirituale (discernământ pastoral și spiritual); • Prezentarea unor autori din literatura română și universală și analizarea unor texte reprezentative pentru teologia spirituală fundamentală.
---	--	---

Bibliografie

Lucrări de referință

- IPS Andrei, *Dinamica despătimirii. Spiritualitate creștină*, Alba Iulia, Reintregirea, 2001.
- Idem, *Spiritualitate creștină pe înțelesul tuturor*, Alba Iulia, Reintregirea, 2002.
- Crainic, Nichifor, *Cursurile de Mistică*, Sibiu, Deisis, 2010.
- Mladin, IPS Nicolae, *Prelegeri de mistică ortodoxă*, Tg. Mureș, Veritas, 1996.
- Stăniloae, Dumitru, *Ascetica și mistică Bisericii Ortodoxe*, București, IBMBOR, 2002.
- Špidlík, Thomáš, *Spiritualitatea Răsăritului creștin. I Manual sistematic*, Sibiu, Deisis, 1997.

Lucrări secundare

- Golitzin, Alexander, *Mistagogia – experiența lui Dumnezeu în Ortodoxie*, Sibiu, Deisis, 1998.
- Larchet, Jean-Claude, *Terapeutică bolilor spirituale*, București, Sophia, 2001.
- Lossky, Vladimir, *Teologia Mistică a Bisericii de Răsărit*, București, Anastasia, 1992.
- Idem, *Vederea lui Dumnezeu*, Sibiu, Deisis, 1995.
- Ware, PS Kallistos, *Împărăția lăuntrică*, București, Christiana, 1996.

Bibliografie străină

- Borriello, Luigi (ed.), *Nuovo dizionario di spiritualità*, Vatican, Libreria Editrice Vaticana, 2003.
- De Fiores, Stefano; Goffi, Tullio (ed.), *Nuovo dizionario di spiritualità*, Roma, Paoline, 1997.
- Goffi, Tullio.; Secondin Bruno, *Corso di spiritualità: esperienza, sistematica, proiezioni*, Brescia, Queriniana, 1989.
- Goffi, Tullio; Secondin, Bruno, *Problemi e prospettive di spiritualità*, Brescia, Queriniana, 1983.
- Poli G.Franco; Crespi, Piero, *Lineamenti di storia della spiritualità e della vita cristiana*, 3 vol., Roma, Dehoniane, 1998-2000.
- Waaijman Kees, *The spirituality. Forms, foundations, methods*, Leuven, Peeters, 2002.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Analiza textelor spirituale are în vedere identificarea posibilelor „fracturi” dintre real și ideal și identificarea urgențelor pastorale;
- Centrul Eparhial angajator își face constant cunoscute exigențele, prin intermediul și grație cooptării cadrelor didactice la examenele pentru ocuparea posturilor vacante de „parohi”;

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Exprimarea cursivă, coerentă, fluidă, elegantă, rafinată;	(O.) Examinare orală	20%
	Scrierea corectă, fără greșeli gramaticale, lizibilă;	(S.) Examinare scrisă	46%
10.5 Seminar/laborator	Inteligență în interpretarea textelor spirituale;	(P.) Practică: lectură texte; referate;	15%
	Virtuozitate și maiestruitate în gândire, vehicularea cu lejeritate a termenilor tehnici;	Conversația, expunerea orală, examen scris;	18%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">• Cunoașterea teoretică a jumătate din materialul predat și analizat la cursuri și seminarii asigură studentului nota de promovare.• Prezență la cursuri și seminarii – 50%.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

13.05.2024

.....

.....

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

